

Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende

V.Z.W.

(volwaardig afgekort V.N.A.O.-v.z.w.)

(Bestemming)

Driemaandelijks tijdschrift - 3de trimester 2002 - nr. 49
Afgiftekantoor Oostende 1

In dit nummer :

Minicruise York - 25 jaar Noordzeeaquarium - Tentoonstelling - Greenpeace - Vlake van de Raan - Wenduinebank - Kernenergie uit de Noordzee ? - Zandproductie door vissen - Zeevisser worden in de EU - Visserij- en havenfeesten - Garnalenverkoopster - Mossels van Oostende - Maritiem erfgoed

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium Oostende werd gesticht op 1 juli 1990 als feitelijke vereniging. Op 24 februari 1997 werd de feitelijke vereniging omgevormd tot een vereniging zonder winstoogmerk volgens de wet van 27 juni 1921. De statuten verschenen in het Belgisch Staatsblad op 24 april 1997 in de bijlage onder het nummer 5954 blz. 3308 en 3309

De vereniging : « V.N.A.O. -V.Z.W.»

heeft volgens art.3 van de statuten volgende doelstellingen:

1. Een beweging op gang te brengen ten gunste van het Stedelijk Noordzee-Aquarium Oostende en alles te doen wat van aard is om de publieke belangstelling ervoor te stimuleren.
2. Bij te dragen tot het verrijken van het patrimonium van het Stedelijk Noordzee-Aquarium Oostende
3. Voor haar leden natuur- en milieu-educatieve programma's uitwerken in verband met de fauna en flora van de zee.
4. Het bevorderen van de maritieme cultuur. Zonder dat deze opsomming beperkend is organiseert zij volgende activiteiten : studies, voordrachten, excursies, tentoonstellingen, uitgaven van drukwerken enz.

De vereniging mag alle handelingen verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks met de verwezelijking van haar doel te maken hebben.

V.N.A.O.-V.Z.W. is lid van :

De Federatie der Vrienden van de Musea van België

De Culturele Raad van Oostende

De Milieuraad van Oostende

De vereniging telde op eind december 2001 : 786 leden

De leden ontvangen het driemaandelijks contactblad en genieten gratis toegang tot het Aquarium en ook de andere stedelijke musea. Dit wordt toegestaan door het Stadsbestuur Oostende op vertoon van de lidkaart Vriendenkring Noordzee-Aquarium. Leveranciers van zeebiologisch materiaal hebben gratis toegang.

U kan lid worden door overschrijving van een jaarlidgeld van € 6,20 op rekening 280-0706209-86 van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Visserskaai Oostende. Een extra bijdrage van steunende leden is van harte welkom. Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen aldus de werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan. Het Noordzee-Aquarium is gans het jaar geopend op alle weekends en dagelijks van 1 april tot 30 september. Openingsuren: van 10 tot 12 en van 14 tot 18 uur. Op aanvraag voor groepen en scholen zijn er rondleidingen met gids en vertoon van een informatiefilm op elke dag van het jaar. Aanvraag daartoe dient gericht aan havenkapitein-directeur P.Vermandel, Sluis Demey te 8400 Oostende - tel. 059/3216 69

WOORDJE VAN DE VOORZITTER

Beste vrienden,

In ons vorig tijdschrift heeft de Raad van Bestuur van onze vereniging klaar en duidelijk ons standpunt geformuleerd inzake windmolenparken op zee. Ons standpunt blijft: geen enkel windmolenpark in de kleine territoriale zee van België. Windturbines moeten op land staan waar electriciteit nodig is. Op onze brief van 11 maart kregen we geen antwoord. Ook werd copie van deze brief verstuurd aan Vice-Eerste Minister Johan Vande Lanotte, aan Minister-President Patrick Dewael, aan Vlaams minister Vera Dua (visserij), aan Vlaams minister Steve Stevaert (energie), aan minister Renaat Landuyt (toerisme), aan burgemeester Jean Vandecasteele (Oostende) en aan schepenen Yves Miroir (Oostende-Milieu). Het was enkel van Renaat Landuyt, Vlaams minister voor toerisme, dat we een schrijven ontvingen waarbij hij ons dankte om ons standpunt door te geven en hij zei er rekening mee te houden tijdens de debatten aangaande dit dossier. Op 25 juni 2002 heeft minister Magda Aelvoet de bouwvergunning verleend voor 50 windmolens op de Vlakte van de Raan voor Knokke. Deze beslissing zal aangevochten worden voor de Raad van State door het Stadsbestuur van Knokke-Heist en de protestvereniging Don Quichotte (De Vlaamse Vissersbond met woordvoerder Geert Deman). Zie verder in ons tijdschrift het project Vlakte van de Raan.

Onze vereniging viert dit jaar het 25-jarig bestaan van het Noordzee-aquarium op de Visserskaai te Oostende. Het College van Burgemeester en Schepenen van Oostende besliste het aquariumjubileum te vieren op zaterdag 14 september 2002.

Alle leden worden uitgenodigd op dit feest in een afzonderlijke brief.

We hebben ook vernomen dat het Comité Stad aan Zee naar de Raad van State trekt voor de tweede keer om de aanleg van een groeistrand en strekdam te Oostende te verhinderen. Tijdens de eerste procedure slaagden ze erin de bouwvergunning te schorsen. Hoogstwaarschijnlijk zal daardoor de geplande nieuwbouw van het Noordzeeaquarium aan het klein Strand uitstel krijgen.

Vlaamse regering
Kabinet van de Vlaamse minister
van Werkgelegenheid en Toerisme

Koolstraat 35, 1000 BRUSSEL
Tel. 02-553 25 11 - Fax 02-553 25 05
E-mail : kabinet.landuyt@vlaanderen.be

Vriendenkring Noordzee-Aquarium
Aan de heer Robert Coelus
Voorzitter
Aquariumgebouw
Visserskaai

8400 OOSTENDE

uw kenmerk

ons kenmerk
RL/JVE/is/02-034

Vragen naar / e-mail
jurgen.vanpraet@vlaanderen.be
johan.vaneeghem@vlaanderen.be

telefoonnummer
02-553 25 61

019457
Bijlagen

datum

22 APR. 2002

Betreft: windmolenparken op zee

Geachte Heer voorzitter,

Uw schrijven van 11 maart 2002 heb ik in goede orde ontvangen en
doorgenomen.

Alvast bedankt om uw standpunt door te geven en ik zal niet aarzelen
hiermee rekening te houden tijdens de debatten aangaande dit dossier.

Met vriendelijke groet,

Renaat Landuyt
Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme

Minicruise met North Sea Ferries naar York van 22 oktober 2002 tot 24 oktober 2002

Dinsdag 22 oktober

- 16u30 Samenkomst in de ontvangsthuis van P&O North Sea Ferries te Zeebrugge. Gratis longstayparking voor uw auto. Eventueel onderling afspreken voor carpooling.
- 18u Vertrek van de ferrie voor nachтваart naar Hull. Aan boord is er een uitgebreid dinnerbuffet voorzien. De verblijfsruimte is voorzien van bedden voor twee personen, douche, toilet en lavabo.

Woensdag 23 oktober (Engelse tijd 1 uur vroeger dan bij ons)

- Vanaf 6u30 Uitgebreid ontbijtbuffet aan boord.
- Om 8 uur aankomst te Hull. Ontschepen en overstappen naar de bus voor York.
- 9u30 Aankomst te York en vrij bezoek aan York. (voor meer informatie zie verder in ons tijdschrift)
- 16u45 Vertrek van de bus te York terug naar Hull. Inschepen en uitgebreid dinnerbuffet aan boord en zoals bij de heenreis ook entertainment.

Donderdag 24 oktober

- Na de nachtreis en het verblijf in de slaapkajuiten wordt vanaf 7 uur een uitgebreid ontbijtbuffet opgediend.
- Te 8u30 ontschepen en terug naar huis na veel belevenissen.

Prijs per persoon op basis van verblijf in speciale binnenhut voor 2 personen - 125 euro

In die speciale groepstarief is inbegrepen :

Ferriereis heen en terug Zeebrugge-Hull;Autobusreis heen en terug Hull-York
Twee keer uitgebreid ontbijtbuffet. Twee keer uitgebreid dinnerbuffet. Twee keer overnachten aan boord in speciale binnenhut

Wie dus interesse heeft voor deze uitzonderlijke mooie minicruise aan speciale groepstarief, laat het van zodra mogelijk weten, zeker voor 25 juli 2002, omwille van de reservatie. Neem telefonisch contact op met Robert Coelus tel 059-23 62 37.

Vermeld uw geboortedatum en het nummer van uw identiteitskaart.
Stort een voorschot van 25 euro per persoon op rekening 280-0706209-86 van Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende ten laatste tot 31 juli 2002. Per brief wordt later meegedeeld wanneer de volle storting t.t.z. nog 100 euro moet betaald worden. Of onze ferrie de Norsun of de Norseia zal zijn weten we voor het ogenblik nog niet.

York

De vikingstad York werd onder de Normandiërs de hoofdstad van het noorden van Engeland. Overal in deze prachtige stad komt haar rijke geschiedenis u tegemoet. In York staat de grootste middeleeuwse kathedraal van Noord-Europa die zeker het bezoeken waard is. Dichtbij de kathedraal is ook het spookmuseum "The Ghost Trail". Dit museum brengt u terug in de bloedige beklemmende historie van York's spooktradities. In het Yorkmuseum wordt de tijd van de Vikings (10^e eeuw) terug opgeroepen toen deze Noorse volkeren Europa veroverden.

Neem de tijd om alles te bekijken in York. De Middeleeuwse huizen zijn nog goed bewaard en op de lange stadsmuren kan je ook wandelen. In het kasteelmuseum "Castle Museum of Yorkshire life" zijn complete oude straten nagebouwd. Hier herleeft het oude York in al zijn glorie. Dichtbij het station is het National Railway Museum. Dit is wel het grootste treinmuseum van Europa. Zeker ook de moeite waard om te bezoeken. Van de eerste trein van Stephenson tot de Eurostar. Dit museum is voor ons gratis te bezoeken.

Maar je kan ook flaneren in de verkeersvrije straten van het centrum waar je vele winkeltjes vindt. Zo is het Coppergate centrum zeer aantrekkelijk en er heerst een gemoedelijk Engelse sfeer. Er is zodanig veel te zien dat je werkelijk een keuze moet maken, want een dagje York is zo voorbij.

Daarom hebben we geen vast programma opgesteld voor het bezoek aan York. Alle deelnemers kunnen hun dagje te York doorbrengen zoals ze zelf verkiezen.

Enkele dagen voorafgaande aan de reis krijgen de deelnemers nog een brief toegestuurd met de laatste informatie alsook verdere informatie en een plannetje van York. Wie dus zin heeft om mee te gaan laat het zo vlug mogelijk weten.

Noordzee Aquarium Oostende 25 jaar jong

In de Zeewacht van 12 augustus 1977 werd een uitvoerig artikel gewijd aan de opening van het Noordzeeaquarium op de Visserskaai te Oostende. Het was de toenmalige schepen voor de haven, wijlen Henri Dumarey, die op donderdagavond 11 augustus 1977 het aquarium gevestigd in de vroegere garnaalmijn op de Visserskaai voor geopend verklaarde.

Burgemeester Jan Piers, eerste schepen Alfons Laridon en schepen Nicole Beschuyt waren er eveneens aanwezig, samen met nog wat gemeenteraadsleden en stadsarchitect Devos. Een week later op vrijdag 19 augustus 1977 blokletterde de Zeewacht op de frontpagina "AQUARIUM : BIJNA DUIZEND BEZOEKERS PER DAG."

We lezen in dit artikeltje dat vismijndirecteur Zanders 5.704 betaalde entrees telde sedert de opening vorige week. Alhoewel deze cijfers genoteerd werden tijdens het traditioneel piekweekeinde van 15 augustus van het zomerseizoen verwacht schepen H. Dumarey toch dat het voorop gestelde cijfer van 40.000 bezoekers per jaar ruimschoots zal overtroffen worden.

De reders-vissers die zich inspanden om het aquarium van allerlei noordzeevis, schelpen en stenen te voorzien waren :

- O.190 van Lucien Desmit
- O.127 van Basiel Haelewyck
- O.198 van Pedro Hennaert
- O.100 van Constant Wynsberghe
- O.122 van Edgard Eerebout
- Z.34 van Jean Vlietinck
- O.225 van Isidoor Daems
- O.29 visserijopleidingsschip van Frans Deschepper.

Anvankelijk waren er van de dertien aquariumbakken er elf bestemd voor Noordzeevissen, één voor wat leeft in de Noordelijke IJszee en één voor koraalvissen. Men beoogde toen het verschil in fauna en flora van de zeeën aan te tonen. Maar deze doelstelling werd nooit echt verwezenlijkt.

Het zeewater werd geleverd door de brandweer die met een tankwagen dit water ging putten in de bezinkputten van de Thermen.

De toegang bedroeg 20 fr en voor groepen 10 fr per persoon. Dat alles niet van een leien dakje liep en er ook kinderziekten waren in het Aquarium spreekt vanzelf. Het maandblad Tijdingen van september 1977 spuide heel wat

kritiek over de technische kant van het Aquarium. Het condensatieprobleem op de ruiten dat nog geen goede oplossing kreeg, de filters die niet voldoende werkten om de algengroei tegen te gaan, te veel vissen in één bak, enz. Onafgebroken is het Aquarium tot op vandaag opengebleven voor het publiek. Meer dan een miljoen bezoekers zijn er over de vloer gekomen om de zeevissen te bewonderen.

Op 12 augustus 1977 kwam ook Eddy Eneman in dienst in het Noordzee Aquarium en kreeg er de functie toebedeeld van gids-promotor. Hij moest niet alleen zorgen voor het onderhoud van de aquariumbakken maar ook voor de zeedieren zelf werd hij de oppasser, de voedstervader, de dokter en de toezichter voor wat gebeurde in het aquariumwater en dat alles zonder een specifieke opleiding voor zijn functie. Maar gaandeweg is hij in de loop van die vijfentwintig jaar door ervaring en zelfstudie een zeer gedegen aquarist geworden die op vandaag nog steeds het Noordzeeaquarium runt.

R.C.

UIT SYMPATHIE

Le Grillon

restaurant
willy verdonck

visserskaai 31, 8400 oostende

gesloten op donderdag

☎ **059 706063**

fermé le jeudi

Tentoonstelling met wedstrijd "Goden en godinnen van de zee"

Feest- en Cultuurpaleis, Wapenplein Oostende van
19 oktober tot en met 27 oktober 2002.

Reglement wedstrijd

- 1) Alleen leden en bestuursleden van de Vriendenkring Noordzeeaquarium mogen deelnemen. Lid worden in 2002 kost 6,20 euro.
- 2) Zijn uitgesloten: beroepskunstenaars, de eerste prijs winnaars van onze vorige tentoonstellingen, de leden van de jury en hun familieleden tot de 2 de graad.
- 3) Deelname is gratis.
- 4) Alle vormen en disciplines van kunst zijn toegestaan, het gekozen onderwerp is "Goden en godinnen van de zee".
- 5) Iedere kandidaat mag maximaal 2 eigen werken inleveren. De werken mogen niet behoren tot een openbare verzameling, noch bekroond zijn geworden op een vroegere wedstrijd.
- 6) Voor de vlakke kunst wordt maximaal 1,17 m wand toegekend per kunstwerk (De beschikbare panelen zijn 2,34 m breed en 1,10 m hoog). Voor een driedimensionaal werk 1 m2. De organisatoren behouden zich het recht om minder of meer meters wand of m2 tentoonstellingsruimte toe te kennen dan door de deelnemers werden gevraagd.
- 7) Het inschrijvingsformulier moet bij het bestuur V.N.A.O. binnen zijn op 15/9/2002, nadien worden er geen inschrijvingen meer aanvaard.
- 8) De werken worden door de kunstenaars zelf opgehangen of geplaatst op de door de organisator vastgestelde plaats. Op donderdag 17 oktober vanaf 10 u doorlopend tot 20 u en vrijdag 18 oktober van 10 u tot 12 u. De kunstwerken mogen niet in de vloer of muur verankerd worden, zelfs niet met plakband.
- 9) De deelnemers verbinden zich om gedurende de gehele periode van de tentoonstelling alle deelnemende werken te exposeren.
- 10) De jury bestaat uit de heer Schepen van Cultuur der Stad Oostende of zijn afgevaardigde, plaatselijke kunstenaars, kunstkeners en de laureaten van onze vorige wedstrijden. Het secretariaat wordt waargenomen door de heer Eddy Serie, raadslid V.N.A.O.
- 11) Tot de jury behoren geen bestuursleden van de V.N.A.O.
- 12) De jury zal de dag van of voor de opening de werken beoordelen en punten toekennen, tegen deze beslissing is er geen enkel verhaal.
- 13) Tijdens het jureren krijgen publiek en deelnemende kunstenaars geen toegang tot de zaal.
- 14) De uitreiking van de prijzen gebeurt tijdens de opening van de tentoonstelling en dat door de voorzitter van de jury of zijn afgevaardigde.
- 15) Er is een eerste prijs voorzien voor de laureaat van de vlakke kunst en een eerste prijs voor de laureaat driedimensionale kunst. Daarnaast zijn er nog verscheidene prijzen.
- 16) Een extra prijs "prijs van het publiek" is voorzien. Aan de bezoekers van de tentoonstelling zal de mogelijkheid geboden worden om hun stem schriftelijk uit te brengen. Per persoon 1 stem. Op het stembiljet wordt het nummer van het kunstwerk en de naam van de stemmer ingevuld. De winnaar is de persoon, waarvan het kunstwerk de meeste stemmen heeft gehaald. Dit zal bekend gemaakt worden bij het sluiten van de tentoonstelling.
- 17) Het bestuur V.N.A.O. zorgt voor het afsluiten van een verzekering (brand en diefstal met inbraak) van uw werken (maximale waarde per werk 20.000 frank). De verzekering behelst de duur van de tentoonstelling, het hangen en terughalen is op eigen risico.

V.N.A.O.

Vriendenkring Noordzee – Aquarium Oostende
 Visserskaai, 8400 Oostende

Inschrijvingsformulier (indienen voor 15/9/2002)

"Goden en godinnen van de zee", tentoonstelling met wedstrijd.

Feest- en Cultuurpaleis, Wapenplein Oostende van 19 oktober tot en met 27 oktober 2002.

Naam:.....Voornaam:.....

Adres:.....

.....

Telefoon:.....

Lijst deelnemende werken:

Naam kunstwerk en discipline	Afmetingen	Verzekeringswaarde
1)		
2)		

Aantal gevraagde lopende meter wand:

Aantal tafels (2,3 m per tafel):

Aantal m2 voor beeldhouwwerken:

Aantal affiches:

Aantal uitnodigingskaarten, familie, vrienden en kennissen:

Gelieve 2 formulieren te sturen of te geven aan:

Eddy Eneman, St. Jansstr 58 8400 Oostende, of Noordzeeaquarium, Visserskaai 8400 Oostende, Inlichtingen: ☎ 059/502095 of 059/500876, ☎ Robert Coelus 059/236237

Bankrekeningnummer:

280-0706209-86, Vriendenkring Noordzee- Aquarium,
 Visserskaai 8400 Oostende

De ondertekenaar verklaart zich akkoord met het reglement.

Datum:.....

Handtekening:.....

ERELIJST VAN DE STEUNENDE LEDEN.

Naast hun lidmaatschapsbijdrage gaven ze nog een extra steun voor de vereniging. Aan al deze vrienden onze oprechte dank en waardering.

Abiven Yves
Aercke Bianca
Alleman Fernand
Andriessen Karel
Anseeuw Michel
Baert Roger
Barbaix-Spegelaere R.
Belpaeme Blanche
Berard-Mouque Julien
Beyen Marc
Billouw Hendrik
Bolle J.P.
Boone Fernand
Boulanger Hendrik
Brouckxon John
Brys Gustaaf
Bulteau-Masuy N.
Callewaert-Seys Hilda
Carly Ronald
Carton Celina
Castelein Lucien
Cattoor Robert
Claessens-Versluys H.
Clarys Esther-Roza
Cleremans André
Coelus Robert
Constandt Georges
Coolsaet Dirk
Cordier Maria
Coulier Edwinus
De Brabandere Francine
De Brauer J.P.
de Bruin H.
De Donder F.- Goethals R.
De Grootte Theophil
De Rotterdamse
Communale C
De Rycker Clothide
De Waegenaere Joanna
Debrauwer Jean-Pierre
Deckmyn Raymond
Dekeyser-Desmet G.
Delanghe Alain
Demey David
Demoor Wilfried
Deramoudt Louis
Derdeyn Fernand

Deroose-Marchal
Desnerck Roland
Dierckens Bernard
Dirickx Kamiel
Dobbelaere Daniël
Dufait Roland
Duvivier Paul
Eerebout Edgard
Flitser-Ghevaert Chr.
Flitser August
Flitser Bart
Flitser Jan
Flitser Peter
Fonteyne-Verburgh
Geldhof Ronny
Geselle Guido
Goorens Marie-Louise
Goormachtig Erik
Gyselbrecht Maurice
Heirwegh Eddy
Herman Gilbert
Jansoone R.J.A.
Jungbluth Roger
Kiekens Willy
Klausing Jef
Kreps J.P.
Kunstkring De Peperbusse
Lachat Freddy
Lambert Geert
Lambrecht Roland
Laplasse-Beyen Henri
Lauwers Leopold
Leerman Victor
Leyn Etienne-Leroy H.
Lievens William
Lowyck A en zoon
Martinsen Eduardus
Massenhove Roger
Meesschaert Roland
Philips Fernand
Phillipsen Dominique
Pickery Roger
Porta Rosette
Pottier-Herkens Patrick
Prinzie Valère
Quaghebeur Richard
Rappé Hubert
Remaut Jeanette
Rigaux Roger
Serie Eddy
Serie Frans
Seys Prosper
Sleuyter - Smessaert
Smissaert Emiel
Soetaert-Versluys
Stafford Geoffrey

Taverne "Sixties"
Ulin Eddy
Van Acker André
Van Acker Claudine
Van Coillie G.M.
Van Den Bergen Roger
Van Laethem Sonja
Van Loo Roland
Van Ossel Jeannine
Vanbillemont-Bonduelle
Vande Castelee Louis
Vandekerckhove Luc
Vandekerckhove Marc
Vandenbergh Luc
Vanden Berghe Robert
Vandenkerckhove Alexandra
Vandooren-Depoorter.
Vanhee Roger
Vanmassenove Roger
Vansluys Simonne
Vansteene Urbain
Vansteene Valère
Vansteenkiste Ida
Vanwalleghem René
Verbeke Frans
Verburgh André
Verdonck Willy
Verduyck Oscar
Vereertbrugghen Jan
Verhamme Miet
Verminck Danny
Vermootte Marcel
Vermootte Maria
Versluys Willy
Victor Willy
Vilain Omer
Vilein Philippe
Vishandel Luc
Vyvey Jean
Weerbrouck Daniël
Weerbrouck Frank
Westerlinck René
Wijnsberghe-Barbaix
Willaert J.P.
Yserbyt Maurice

Greenpeace in het Noordzeeaquarium

Het stadsbestuur van Oostende gaf aan de milieudrukkingsgroep Greenpeace de toelating om het bovenlokaal van het stedelijk Noordzeeaquarium in beslag te nemen gedurende de periode van 6 juni 2002 tot 4 juli 2002. Greenpeacevlaggen en spandoeken werden aan het aquarium opgehangen.

Het vlaggenschip van Greenpeace de "Rainbow Warrior" deed op 3 en 4 juli de haven van Oostende aan en kon bezocht worden van 13 tot 20 uur. Dat alles paste in een actie van Greenpeace onder het motto GO WIND. Greenpeace stelt : *"De Noordzee, die vandaag een zwaar vervuild gebied is, waar vaten kernafval op de bodem liggen te rotten en waar jaarlijks 10.000 ton petroleum in terecht komen, is de ideale plaats om windmolens te plaatsen. De zee is niet te diep, de windsnelheden zijn er ideaal. Met nauwelijks 1,5 % van de oppervlakte van de Noordzee zouden windmolenparken kunnen zorgen voor meer dan 30 % van de elektriciteit van de landen rond de Noordzee (Nederland, België, Denemarken, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk)".*

Greenpeace is voorstander van grootschalige windmolenparken verder in zee en dit in Europees verband. Greenpeace zegt niet dat eerst aan land alle mogelijke plaatsen voor windmolens moeten gebruikt worden.

Greenpeace heeft het enkel over windenergie, spreekt niet over energiebesparing en ook niet over andere hernieuwbare energiebronnen, zoals zonne-energie, waterkracht, biomassa enz.

Bezoekers aan de Greenpeace-stek in het Noordzeeaquarium kregen een petitie voorgeschoteld in de vorm van drie briefkaarten die door de petitie-ondertekenaar moeten verstuurd worden aan respectievelijk Vice-Eerste Minister Johan Vande Lanotte, aan de heer Olivier Deleuze, staatssecretaris voor Energie en aan mevrouw Vera Dua, Vlaams Minister voor visserij. Aan minister Magda Aelvoet, bevoegd voor de vergunningen van windmolens op zee wordt niets gestuurd.

Greenpeace pleit er voor om het windpark op de Vlakte van de Raan, dat een min of meer positief advies kreeg van B.M.M., mits bepaalde voorwaarden, te laten doorgaan als proefproject. Greenpeace schijnt niet te weten dat de Provincieraad West-Vlaanderen op voorstel van Jean Vyvey (ondervoorzitter Provincieraad) met algehele instemming een motie goedkeurde om samen te werken met Nederland voor het proefproject te Egmond aan Zee.

Op 6 juni organiseerde Greenpeace samen met de Vlaamse Visserbond een persconferentie in café De Noordzee op het Wapenplein te Oostende. Alhoewel onze vereniging niet was uitgenodigd was ik er toch aanwezig.

Daar hebben we horen verklaren door de Vlaamse Visserbond bij monde van Rudy Barbaix dat *"Wenduinebank en de Vlakte van de Raan voor hen de belangrijkste visgronden zijn. Anders ligt het met de Thorntonbank. Deze bank wordt niet bevestigd en zou de ideale lokatie zijn voor windmolenparken."*

Greenpeace en de Vlaamse Visserbond pleiten samen voor een duurzame kustvisserij en de afbakening van een exclusieve zone van zes zeemijl voor vaartuigen van kleiner dan 70 brutoton.

Er is echter een tweespalt. De Vlaamse Visserbond is tegen een windmolenpark op de Vlakte van de Raan en Greenpeace is ervoor.

"Van alle natuur- en milieuverenigingen die op 28 mei nog maar eens aan het Windoverleg Vlaanderen deelnamen pleiten alleen Greenpeace en de vereniging voor Ecologisch land- en Tuinbouw (Velt) er nog voor om het windpark op de Vlakte van de Raan te laten doorgaan als proefproject."

De Bond Beter Leefmilieu (BBL), Natuurpunt (de vereniging van de natuurreservaten) en het Centrum voor Natuur- en Milieu-educatie (CVN) achten de risico's op schade voor de biodiversiteit van de near shore-windmolenparken (Vlakte van de Raan en Wenduinebank) te groot om tot de bouw van windmolens over te gaan."

Zo schreef Frank De Moor in Knack nr 24-2002.

De campagne van Greenpeace te Oostende was eenduidig en werd hoofdzakelijk gebruikt om windmolenparken op zee te propaganderen.

De adviezen en bezwaren van de milieu-organisaties (de groene achterban) heeft de groene Agalev-minister Magda naast zich neergelegd en op 26 juni 2002 groen licht verleend aan Seanergy (Electrabel en Jan De Nul (baggeraar)) om op de Vlakte van de Raan een eerste windmolenpark te ontwikkelen.

Vergeten we niet dat daardoor aan een privémaatschappij exclusief recht op een zeegebied wordt gegeven en alle andere zeegebruikers in dit gebied geweerd worden zonder dat die maatschappij wat moet betalen (0,00 euro) voor het exclusief gebruik van dat zeegebied. Dat is iets zonder voorgaande. In de Middeleeuwen en later moest de molaar windgeld betalen om graan te malen. En zeggen dat de kleine brave burger voor het kleinste lapje grond kadastraal belast wordt.

**Half juni 2002 :
het aquarium bevlagd door Greenpeace**

HET WINDMOLENPARK OP DE VLAKTE VAN DE RAAN

De tijdelijke Vereniging Electrabel-Ondernemingen Jan De Nul heeft op 16 januari 2001 een aanvraag ingediend tot het bekomen van een domeinconcessie in de Noordzee (site van de Vlake van de Raan) voor de bouw en de exploitatie van een offshore windenergiepark.

De aangevraagde concessie behelst in een eerste fase een park van 50 molens telkens van 2 megawatt, hetzij in het totaal 100 MW. De mogelijke uitbreiding is tot 400 MW met 200 windturbines. Electrabel - De Nul stelden een gefaseerde aanpak voor. Eerst de bouw van 10 windmolens als pilootproject (dus 20 MW) om de specifieke eigenschappen van windenergieontwikkeling op zee beter te leren beheersen om nadien geleidelijk uit te breiden tot 100 MW of 50 molens en vervolgens nog drie keer 50 molens, in het totaal 200 molens met een capaciteit van 400MW. De Commissie voor de regulering van de electriciteit en het gas heeft aan alle betrokken administraties adviezen gevraagd. Uit die adviezen blijkt dat er heel wat problemen en voorwaarden zijn om het project mogelijk te maken.

Staatssecretaris voor energie Olivier Deleuze heeft de domeinconcessie toegekend en laatst op 26 juni 2002 heeft Federaal Minister Magda Aelvoet de bouwvergunning toegekend voor de eerste fase op basis van het milieueffectenrapport (MER) van de Beheerseenheid Mathematisch Model van de Noordzee, dat ressorteert onder de diensten van Minister M. Aelvoet.

Volgens Françoise Vanthemsche van Electrabel kan de bouw starten in het voorjaar van 2003. Of dat werkelijk zo zal zijn is nog een vraagteken, gezien verschillende instanties de zaak zullen aanhangig maken bij de Raad van State. We zullen de ontwikkeling ervan verder volgen.

Volgens Vlaams minister voor Toerisme, Renaat Landuyt (SP.A) zijn "de mooiste windmolens op zee diegene die je niet ziet." Daarom vindt hij het voorstel van zijn federale collega, vice-premier Johan Vande Lanotte (SP.A) om een windmolenpark in te planten op de Thortonbank, zo'n 25 km van de kust van Zeebrugge 'vooralnog het enige alternatief in zee!' (knack nr 24-2002)

Het is duidelijk dat alle excellenties van de meerderheidscoalitie van de regering niet aan hetzelfde zeel trekken.

Het windmolenproject op de Wenduinebank

De nv C-Power diende op 6 augustus 2001 een aanvraag tot machtiging voor de bouw en vergunning voor de exploitatie van een windmolenpark ter hoogte van de zandbank "Wenduinebank" en de zuidelijk flank van de Wielingenpas met minimale afstand van 5 km tot het strand.

Het behelst hier een park van 50 windturbines telkens van 2,3 MW met een totale capaciteit van 115 MW met mogelijkheid voor verdere uitbreiding later. Tijdens de eerste bouwphase zouden 20 turbines geplaatst worden met een transformatiepost en in de tweede bouwphase 30 turbines. Staatssecretaris voor energie Olivier Deleuze (Ecolo) stond de concessie toe.

De milieu-effectenbeoordeling (120 blz.) door het Mathematisch Model van de Noordzee is negatief BMM geeft een ongunstig advies.

Minister Magda Aelvoet heeft al laten weten dat ze het advies van BMM vermoedelijk zal volgen. Toch blijft de ongerustheid in de gemeente De Haan nog groot. We zullen de zaak verder volgen als de definitieve uitspraak komt in de maand augustus.

Overzicht van de brieven ontvangen naar aanleiding van de inspraakprocedure voor het project C-Power : windmolenpark op de Wenduinebank.

Sector	Aantal brieven
Natuurorganisaties	3
Provincie/Stads- en gemeentebesturen	2
Officiële instanties	2
Particulieren (waarvan een lid senaat J.M. Dedecker)	7
Toerisme en dergelijke	2

In dit overzicht op de website BMM op internet van de bezwaarschriften wordt onze vereniging twee keer vermeld. "De Vriendenkring Noordzeeaquarium betreurt dat er geen enkele studie bestaat over de impact van zo een park op de fauna en flora"

"Horizonvervuiling", "Mooie ongerepte horizon zou definitief verdwijnen", "Wijde zee" zal enorm aan belevingswaarde inboeten. Deze argumenten komen van particulieren, de Vriendenkring Noordzee Aquarium en van de Gemeente De Haan.

Over onze argumentatie visserij, veiligheid, en recreatie staat er niets te lezen.

Wie weet er dat nog?

De nucleaire centrales van Doel en Tihange werden eertijds geplaatst om koelwater in de nabijheid te hebben, enerzijds van de Schelde en anderzijds van de Maas. Het debiet van die stromen was echter niet voldoende en de temperatuurstijging van het stromend water was biologisch niet verantwoord. Dus moest men koeltorens bouwen voor de kerncentrales. Om verder uit te breiden bleek de oplossing nucleaire centrales te bouwen aan de Noordzee.

"Hier deden zich verschillende mogelijkheden voor : de bouw van een centrale, landinwaarts, maar gekoeld met zeewater, de bouw aan de kust, en de bouw in zee, op een kunstmatig eiland. Om de toeristische belangen niet te schaden, werd erg vlug geopteerd voor een eiland in zee. Bovendien zou een eiland in zee de bewaking vergemakkelijken. Anderzijds leverde een eiland in zee wel enkele moeilijkheden op zoals in de eerste plaats de bouw van het eiland zelf, de grotere corrosie van het zeewater en de verbindingen met het land.

Ogenblikkelijk, zonder dat hierover ooit door de regering een beslissing genomen werd, werden door bouwondernemingen en electriciteitsbedrijven enkele kerneilanden voorgesteld, één ter hoogte van De Panne, één voor Nieuwpoort, één ter hoogte van Zeebrugge.

'Het Comité Ecologie' onderzocht ook deze voorstellen en kwam tot het onverwachte besluit dat er geen of onvoldoende mengelingsmogelijkheden bestonden tussen het koelwater en het water van de Noordzee voor onze kust, ingevolge de bodemgesteldheid van de Noordzee, de ligging van de zandbanken, de zeestromingen, de diepte van de zee.

Een mathematisch model toont aan dat erg grote hoeveelheden zeewater ter plaatse blijven op en neer gaan. Er vormen zich ook lenzen en zo kan het thermische cumulatieve effect zich voordoen, zoals in de Schelde. Hierdoor wordt de Noordzee extra belast en ze is al zwaar belast ingevolge allerlei verontreinigingen afkomstig van de industrie, het huishoudelijke afval en illegale lozingen. Daarom moet men voor deze centrales ook koeltorens voorzien, zoals voor elke andere centrale, waar dan ook in België gelegen.

Dat geldt voor de bouw van de centrales aan de kust of op een kerneiland.

Het verslag verwerpt kerneilanden gebouwd op zandbanken, o.a. de 'Trapegeerbank' (op 3,5 km van De Panne), de 'Stroombank' (op 2,5 km van Oostende), de 'Wenduynebank' (op 5,5 km van De Haan), 'Pas van het Zand' (op 5 km van Blankenberge) en 'Bol van Heist' (op 6 km van Knokke-Heist) en het schiereiland bij de pier van Zeebrugge. Verder in zee gelegen zandbanken zijn ook niet gunstig zoals 'Smalbank I en II' (op 6 km - 9 km van De Panne), 'Droogte van Schooneveld' op 10 km van Knokke), 'Banken van de Wandelaar' (op 9 km van Blankenberge) en de 'Thornton bank' (op 27 km van Zeebrugge).

Wij kunnen besluiten dat de enige reden waarom voorgesteld werd kerneilanden voor onze kust te bouwen, namelijk de mogelijkheid van een mengeling van het koelwater met het zeewater, na onderzoek, wegvalt. Het heeft bijgevolg geen zin kerneilanden te bouwen.

Het is wellicht één van de meest onverwachte en meest verrijkende besluiten van de 'Raad van Wijzen'. men kan er natuurlijk op de kerneilanden ook koeltorens bouwen. Maar hier doen zich, als gevolg van het hoge zoutgehalte van de zee grote moeilijkheden voor.

Het comité stipte o.a. aan dat natte koeltorens veel narigheid zullen veroorzaken zoals het in de atmosfeer brengen van grote hoeveelheden zout, wat corrosie tot gevolg zal hebben.

De regering beslist dan ook op vrijdag 16 juli 1976 geen nucleaire centrales op een eiland, of aan onze kust te bouwen. Rekening houdende met het feit dat elke nieuwe vestigingsplaats, behoudens Doel en Tihange, op verzet zou stuiten, ligt het voor de hand dat de twee overblijvende centrales ook te Doel en Tihange zullen ingeplant worden."

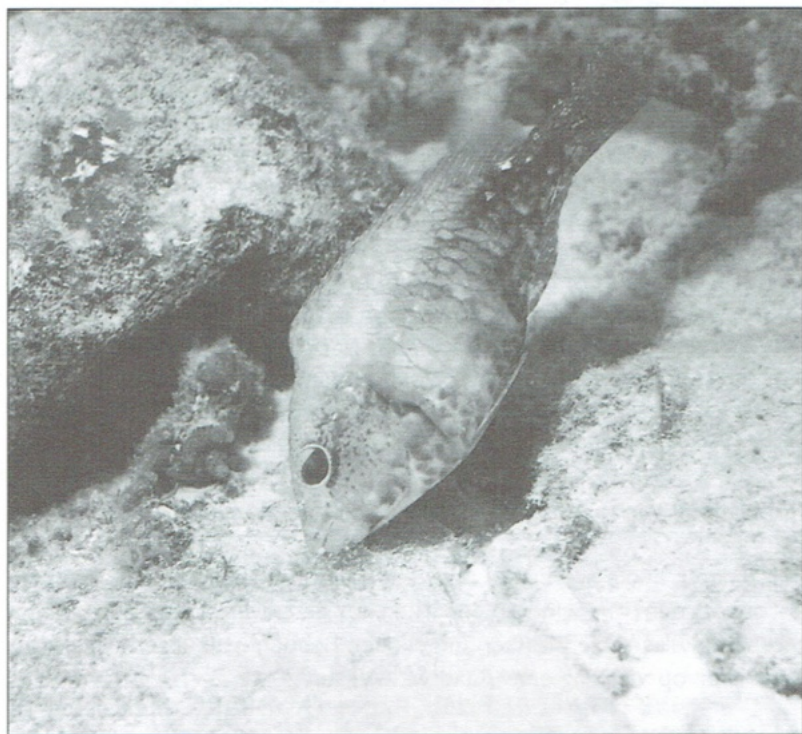
Uit het boek van minister Karel Poma "Energie en Democratie" 1976

25 jaar later heeft het beleid nog niet veel bijgeleerd. Nu ook hebben ze het ontwerpen van windmolenparken op zee overgelaten aan privéprojectontwikkelaars die plaatsen uitgekozen hebben naar eigen willekeur. Waar is er op vandaag een "Raad van Wijzen"?

Productie en transport van zand door vissen

Zandtransport door zeestromingen, rivieren, wind en ijs is in de geologie een algemeen bekend verschijnsel. De verplaatsing en zelfs de aanmaak van zand door vissen en andere zeebodembewoners is minder bekend. Vissen schrapen deeltjes van koraalriffen en vermalen deze in hun maag tot korreltjes. Ook schelpen worden vermalen in hun maag-darmkanaal en elders weer achtergelaten, een proces dat ook in de Noordzee van groot belang is.

De ontdekking van het maken en verplaatsen van zand door zeedieren is niet nieuw. Het viel Darwin in 1836, tijdens zijn tocht met de Beagle, al op dat aan de buitenzijde van koraalriffen veel fijn korrelzand en fijne delen koraal lagen. De verklaring was eenvoudig : de aanrollende golven waren er verantwoordelijk voor. Merkwaardiger was dat aan de binnenzijde van de atol, waar geen zware golfslag was, ook fijn koraalzand in aanzienlijke hoeveelheden lag.

De tot de papegaavissen behorende *Sparisoma viride* uit het Caraïbisch gebied schraapt het koraal af en draagt aldus bij aan de zandproductie. - Foto John Neuschwander

Dit kon niet door golfslag worden verklaard. In Darwin's eigen woorden : *"Er zijn hier echter andere onverwachte werktuigen aan het werk, grote scholen van twee soorten papegaavissen. De ene leeft in de branding aan de buitenzijde van het rif, de andere in de lagune. Zij leven geheel, zoals mij is verzekerd door de Heer Liesk, de intelligente resident, van het afknabbelen van het levende koraal. Ik heb verschillende van deze vissen opengemaakt. Ze zijn zeer talrijk en van flinke afmetingen. In hun opgezwollen darmen vond ik kleine stukjes koraal en fijngemalen kalkachtig materiaal. Dit moet dagelijks door hen worden uitgescheiden als het fijnste sediment. Veel moet er ook worden geproduceerd door oneindig veel wormen en weekdieren die holtes maken in bijna elk blok koraal."*

Darwin gaat verder met te wijzen op de zeekomkommers die ook van koraal leven en wijst erop dat door al deze dieren jaarlijks veel koraalslib wordt aangemaakt en dat ook voor koraalriffen geldt : "consumed and be consumed". Darwin is de eerste die de waarneming van Liesk begreep en heeft vastgelegd. Dit verschijnsel wordt bio-erosie genoemd. Nog steeds is er bij de geologen nog geen overeenstemming over de volgorde van belangrijkheid bij erosie van riffen in zee, de fysische- en chemische processen of de bio-erosie.

Jaarlijks per hectare ruim 200 ton

Sinds 1900 hebben verschillende onderzoekers aangetoond dat slakken, tweekleppigen, wormen en sponsen ook in staat zijn koraal aan te tasten. In 1928 werd ontdekt dat ook sommige alikruiksoorten hun steentje bijdroegen aan het erosieproces. HARTMAN ontdekte dit in 1958 van de boorspons, HUNT in 1969 van de rotsborende zeeëgel en tenslotte JAMES in 1970 van de worm unice schemacephala. De bio-erosie in zee is hierdoor goed beschreven. Uit gegevens blijkt, dat bijvoorbeeld sponsen in staat zijn om van één vierkante meter vaste ondergrond in 110 dagen zes kilo fijn sediment te schrapen en te boren. Dit komt maar liefst neer op een hoeveelheid van 210 ton per jaar! Ook vissen kunnen koraalrots met hun tanden afslijpen. Darwin nam waar bij papegaavissen dit inderdaad deden. Zijn waarneming lag echter opgeslagen in zijn vele werken en werd daardoor niet verder bekend. In 1952 nam Cousteau in de Rode Zee waar dat papegaavissen op levend koraal graasden en vraatsporen op het rif achterlieten. Bovendien lieten ze door uitscheiding in het water een wolk kalkslib achter. De groeven die de papegaavissen in het rif maken zijn ongeveer een halve millimeter diep. De onderzoeker CLOUD onderzocht in 1959 papegaavissen die op koraal- en kalkwierenriffen bij de Mariana-eilanden graasden en berekende dat er per vis dagelijks 230 gram (drooggewicht) aan fijn zand en grind werd geproduceerd. Per jaar komt dit neer op 5200 kilo per hectare, een laag van 0,2 tot 0,3 millimeter.

Hulp bij het vermalen

Ook de Amerikaanse onderzoeker BARDACH (1961) wees op grote hoeveelheden zand, koraalschraapsel, delen van kalkwieren en andere kalkhoudende gesteenten, die door de maagdam van rifvissen gaan. Uit een in 1960 op Bimini, een van de Bermuda-eilanden, door hem uitgevoerd onderzoek bleek, dat vissen jaarlijks 2300 kilo aan kalkhoudend gesteente per hectare verplaatsen. Hij vermoedt dat dit voor alle koraalriffen geldt.

Koraalriffen zijn zeer stabiele ecologische gemeenschappen. Het levende koraal kan met grote snelheid kalk opnemen, terwijl golven en getijden-erosie, zowel als bio-erosie verantwoordelijk zijn voor de afbraak van het dode koraal. Gangengravende wormen, schelpdieren en stekelhuidige dieren doorboren koraalrots en maken deze zwakker en kwetsbaarder voor afbrekende krachten. Sommige vissen zoals de papegaaivis, schrapen het koraal af, terwijl vijlvissen aan koraaltakjes knabbelen. Op de riffen met hun kalkrijk water komen veel kalkwieren voor. Deze worden gegeten door doktersvissen, ook rifbewoners. Dit is er de oorzaak van dat koraalzand in grote hoeveelheden wordt gevonden (GYGI 1975).

Vaak zullen de kalkrijke deeltjes bij toeval meer naar binnen geslikt zijn. Ook worden hele schelpen en kokerwormen opgegeten en daardoor fijn-gemalen. Het gruis kan echter ook een belangrijke rol spelen in de visse-maag. Het helpt namelijk bij het vermalen van het voedsel of het kan de maagzuren bufferen. De onderzoeker BARDACH stelde vast welke rifbewonende vissenfamilies actief zijn bij het verplaatsen en aanmaken van zand en hoe dit wordt gedaan. In volgorde van afnemende belangrijkheid zijn dit achtereenvolgens: papegaaivissen, doktersvissen, vlindervissen, juffervissen, grondels, trekkervissen, zeebarbelen, lipvissen en kogelvissen. Het zijn echter niet alleen de vissen die op het koraal grazen en zand verplaatsen. Ook veel ongewervelde dieren doen dit. De octopus geeft de voorkeur aan het verzamelen van lege schelpen en steentjes. Door deze kruipende en gravende dieren blijkt ook veel bodemmateriaal te worden verplaatst. Een andere bodembewonende vissoort, de tot 60 centimeter lange zandtegelvis, houdt zich met een merkwaardige activiteit bezig. De vis graaft diepe holen waar hij onder andere bij gevaar in verdwijnt. De onderzoeker CLIFTON nam in 1973 waar dat de zandtegelvis kleine brokken koraal en grof koraalzand meeneemt naar zijn hol. In acht dagen tijd werden maar liefst 464 stukjes meegenomen over een afstand van negen tot twaalf meter. De stukjes werden door de vis in de zolder van het hol gedrukt.

Invloed dag- en nachtpatronen

Is er een helling, dan wordt het materiaal rollend naar beneden getransporteerd. Fijn materiaal dat in ondiep water wordt gemaakt, zal geleidelijk in dieper water, de lager gelegen zeebodem terechtkomen. Sortering van het bodemmateriaal geschiedt gewoonlijk dusdanig dat het grovere materiaal naar boven komt en het fijnere materiaal naar beneden zakt. Ook hier is weer een uitzondering op. AHLHEIT onderzocht in 1983 in de buurt van Bermuda het sedimenttransport van drie soorten diklipvissen van het geslacht *Haemulon*. De reden van dit onderzoek was dat deze vissen een typische dag:nachtvoedselzoekpatroon bezitten. Er werd verondersteld dat zij sediment over aanzienlijke afstanden transporteerden. Overdag verstoppen de vissen zich onder de rotsen in ondiep water en eten dan niet. na het donker worden verplaatsen zij zich al voedsel zoekend naar dieper water, tot een diepte van ongeveer twaalf meter. De diklipvissen voeden zich met bodemdieren en happen enkele centimeters in het sediment. De prooi wordt met een deel van het sediment naar binnen geslikt. In de ochtend trekken de vissen weer naar ondiep water en wachten daar de avond af. Hier worden onverteerde voedselresten en het zand uitgescheiden. Alheit kon, gebaseerd op het aantal vissen in het onderzoeksgebied vaststellen dat de diklipvissen op deze manier jaarlijks maar liefst ongeveer 4530 kilo zand van dieper water naar ondiep water brengen. Hieruit blijkt, dat vissen over een zeer lange tijd in staat zijn om grote hoeveelheden zand te verplaatsen. Vissen zijn niet alleen in staat om actief deel te nemen aan de bio-erosie, maar kunnen ook een niet onbelangrijke rol spelen bij de bioturbatie, het omwoelen van de bodem nabij het rif.

Ook in de Noordzee

Het schelpgruis dat in dikke lagen langs de vloedlijn van ons Noordzeestrand ligt, heeft vaak een lange geschiedenis achter de rug. Het gruis heeft ooit tot hele schelpen behoord, die later vermalen zijn. Dit kan op drie manieren zijn gebeurd :

1. door krachten die op de schelp worden uitgeoefend door de zee stromingen, de branding en verplaatsen zand.
2. door mechanische krachten die op de schelp inwerken nadat deze door de werking van micro-organismen is aangetast.
3. door vissen en stekelhuidige dieren die zich met schelpdieren voeden en deze geheel of gedeeltelijk vermalen.

Het schelpgruis in de zuidelijke Noordzee is voornamelijk afkomstig van de witte dunschaal, de prismatische dunschaal, de rechtsgestreepte platschelp, de tere platschelp, de zwaardschede en het nonnetje.

De Nederlandse onderzoekers EISMA en HOOFT hebben in 1969 een onderzoek gedaan naar de oorzaken van het ontstaan van schelpgruis. Zij bouwden voort op het onderzoek van de Noor NORDGAARD (1914) dat hij tussen 1910 en 1914 in de Trondheimfjord deed aan het gedrag van de schol. Het was hem opgevallen, dat op zandige delen van de fjord schollen veel schelpgruis in hun darmen hadden. Hij trof ondermeer gruis aan van de kokkel, de parelmoerneut en het korfje. Aangezien de schol een worm en schelpdiereter bij uitstek is, kwam de gedachte bij hem op dat veel schelpgruis afkomstig moest zijn van de schollen.

In 8300 jaar 375 miljard kilo

EISM en HOOFT werkten deze gedachte volledig uit en stelden met laboratoriumproeven vast dat hele schelpen tot schelpgruis vermalen konden worden door er krachten op uit te oefenen die overeenkwamen met die in de maag van de schol. De onderzoekers gingen uit van een zeegebied dat zich langs onze kust uitstrekt van Terschelling in het noorden tot Hoek van Holland in het zuiden.

Een oppervlak van 14.580 miljoen vierkante meter. Zij konden op grond van bodemonsters en andere geologische informatie vaststellen dat in het gebied ongeveer 1560 miljard kilo schelpgruis aanwezig is. Gebaseerd op een schatting van het aantal schollen dat er geleefd heeft en nu leeft en een productie van schelpgruis per schol per dag van 0,067 gram, kon worden berekend dat alleen al door de schollen 375 miljard kilo schelpgruis is gemaakt sinds het ontstaan van de Noordzee ongeveer 8300 jaar geleden.

Een anderen berekening, die uitgaat van het aantal schelpdieren dat nu aanwezig is in het genoemde zeegebied, een schatting van het aantal schollen dat er nu leeft en de aannamen dat alle schelpen gegeten zullen worden, levert gerekend over 8300 jaar een schelpgruisproductie op van 620 miljard kilo. Uit de berekeningen volgt dat het schelpgruis voor een groot deel inderdaad ontstaan is door vermaling door schollen.

NOORDZEEFAUNA FAUNE DE LA MER DU NORD NORDSEE FAUNA

Uitgave: Vriendenkring Noordzee Aquarium Oostende

Ontwerp: Eddy Ereninck

Stekelrog, gewone rog
Rase bouclée
Nagelechten
Max. 100 cm

Pijlstaartrog
Pastenague
Stechrochen
Max. 140 cm

Hondshaai
Petite roussette
Kleingolfflecker Katzenhai
Max. 105 cm

Gevlekte gladde haai
Emissole commune
Glatthai
Max. 180 cm

Ruise haai
Milandre
Hundshai
Max. 200 cm

Tarbot
Turbot
Steinbutt
Max. 100 cm

Griet
Barbu
Glatbutt
Max. 75 cm

Tong
Sole
Zeezunge
Max. 84 cm

Tongschar
Limande - sole
Limande, Echte Rotzunge
Max. 70 cm

Bot
Flet
Flunder
Max. 50 cm

Schar
Limande
Kliesche
Max. 40 cm

Kabeljauw
Cabillaud, morue
Kabeljau
Max. 165 cm

Vijfdradige meun
Motele à cinq barbilons
Funibartelige Seequappe
Max. 30 cm

Pollack, vlasswijng
Lieu jaune
Pollack
Max. 130 cm

Wijng
Merlan
Wittling
Max. 70 cm

Steenbolk
Tacaud
Fransozendorsch
Max. 45 cm

Grote zoenaald
Aiguille de mer
Grosse Seenadél
Max. 45 cm

Kortsnuit zeepaardje
Hippocampe à museau court
Seeperldchen
Max. 18 cm

Snotblf
Lorps
Lumpfisch, Seehase
Max. 70 cm

Slakdoel
Limaco de mer
Grosser Scheibenauch
Max. 18 cm

Rode poon
Gronfin perlon
Roter Knurrhahn
Max. 75 cm

Zeedonderpad
Chaboisseau
Seeskorpion
Max. 30 cm

Hamsmannetje
Souris de mer
Steinpickel
Max. 16 cm

Zeebaars
Bar, ioup
Seebarsch, Wolfbarsch
Max. 100 cm

Zeekarper
Dorade grise
Seekeipfen
Max. 60 cm

Koornaarvis
Pretre
Ahrenfisch
Max. 20 cm

Dikleharder
Mulet lippu
Dicklippige Meeräsche
Max. 75 cm

Gevlekte lipvis
Vieille
Gefleckerter Lipplfisch
Max. 60 cm

Botervis
Gonnelle
Butterfisch
Max. 25 cm

Piltiaal
Bienne vivipare
Aalmutter
Max. 50 cm

Dikkopje
Gobie buhotte
Strandgründel
Max. 9,5 cm

Slijmvis
Pholis
Schan
Max. 18 cm

Horsmakreel
Chinchard
Stocker
Max. 60 cm

Kleine pieterman
Petite vive
Viperqueize
Max. 16 cm

Pilvis
Dragonet lyre
Gestreifter Leierfisch
Max. 30 cm

Smelt
Lançon
Grosser Sandaal
Max. 32 cm

Makreel
Macquarreau
Makrele
Max. 66 cm

Haring
Hering
Hering
Max. 43 cm

Sprot
Esprot
Sprotte
Max. 17 cm

Gewone zeezeepel
Etoile de mer
Gemeiner Seeestern
Max. 60 cm

Kokkel
Bucarde
Esbare ode
Max. 6 cm

Zeekat
Seiche
Tintenfisch
Max. 50 cm

Gewone alikruik
Bigorneau
Gemeine Strandschnecke
Max. 2,5 cm

Wulk
Buccin ondo
Welthornschncke
Max. 11 cm

Japane oester
Huître creuse
Japanische Auster
Max. 25 cm

Stevige strandchelp
Mactre solide
Feste Trogmuschel
Max. 6,5 cm

Mossel
Moule
Miesmuschel
Max. 9,5 cm

Rode paardeaanemoon
Tomate de mer
Purpurrose
Max. 5 cm

Zeeanjerol
Oeillet de mer
Sconekie
Max. 20 cm

Steurgarnaal
Crevette rose bouquet
Sagegarniele
Max. 12 cm

Heremietkreeft
Bernard Hermitte
Erenikebe
Max. 10 cm

Strandkrab
Crabe vert, crabe enragé
Strandkrabbe
Max. 8,9 cm

Noordzeekrab
Crabe tourteau
Taschenkrebbe
Max. 30 cm

Europees zeekeeft
Homard
Hummer
Max. 100 cm

**Nieuwe vissenposter in kleurdruk (50x70cm)
te verkrijgen in het Aquarium - 3 euro**

Hoe wordt je zeevisser in de EU? Een opleiding in meerdere snelheden

Vorming wordt wel één van de sleutels tot professioneel succes beschouwd. Op een moment dat het vak van zeevisser steeds gespecialiseerder wordt - als gevolg van met name de technische vooruitgang, de evolutie van de hulpbron of de uitbreiding van de concurrentie - wordt een opleiding in deze sector onmisbaar. Verzwakt door de crisis die haar keihard treft, lijkt de visserijindustrie echter liever haar ogen te willen sluiten : de gespecialiseerde schoolbanken zijn verlaten en aan echte roepingen lijkt het ernstig te ontbreken. Het beroepsonderwijs, dat de verantwoordelijkheid is van de lidstaten, is binnen de Europese unie bijzonder ongelijk verdeeld. Soms onbestaand of slecht gestructureerd, vaak weinig gewaardeerd en zonder middelen. Met één constante : verdwijning van de arbeidskracht. Moeten we in deze context vrezen voor het voortbestaan van het beroep?

Men zegt vaak dat het de opleiding is die een beroep waarde geeft. Is de visserijsector misschien een uitzondering op deze regel? Lange tijd erfden de zeevissers hun kennis van hun vader, waarna ze in de praktijk langzaam aan meer vaardigheid verwierven. Ook nu nog leren velen het vak op het terrein, van generatie op generatie. Wie beter dan de zee om haar geheimen prijs te geven?

De vooruitgang heeft alles een stuk ingewikkelder gemaakt. De moderne visserij- en navigatietechnieken vereisen van elke visser die competitief wil blijven een minimale opleiding, en ook het beroep zelf is veeleisender geworden. De schipper van vandaag heeft meestal kennis van Engels, informatica en werktuigkunde, en enige noties van management. Het is een compleet maar ook gevaarlijk vak : de zee-man moet op de hoogte zijn van alle veiligheidsmaatregelen en EHBO kunnen verlenen. De visserij kent tal van specialisaties, en een schip verschillende, heel precieze functies. De kleine kustvisser, die alleen of met zijn familie werkt, moet daarentegen al die taken tegelijk uitvoeren.

De meeste lidstaten beschikken over een ad hoc opleiding voor vissers. Maar de diploma's en de studieniveaus verschillen sterk van land tot land. **Denemarken** maakte zich 5 jaar geleden zorgen over de bestaande wervingsproblemen en besloot een uiterst specifiek en compleet school-systeem voor jonge vissers op te zetten dat een voorbeeld is voor de rest van de Europese unie (zie onze reportage).

In **Spanje** krijgt de zeevisser een minimale training - de Competencia Maritima- die 100 uren omvat. Deze cursussen worden georganiseerd op scholen of, vooral in de zomer in de havens, door de Cofradias, de vissersverenigingen. Op een hoger niveau zal vanaf het komend schooljaar een hervorming van kracht worden waaraan al sinds 1990 wordt gewerkt. Op het ogenblik zijn er vijf basisniveaus die stuk voor stuk moeten worden doorlopen om uiteindelijk uit te komen bij de hoogste rang : visserskapitein. Na de hervorming zal de kandidaat daarentegen meteen kunnen doorstromen naar de rang die hem interesseert zonder eerst de tussenliggende niveaus te moeten doorlopen. De Spaanse beroepsopleiding hoopt zo haar cursussen te versterken en het gemiddelde niveau op te voeren; twee academische niveaus "grado medio" (gemiddeld niveau) en "grado superior" (hoog niveau), bieden toegang tot de kaderfuncties van de visserij en werktuigkunde. De cursussen worden zwaarder : 2000 uur. Dit betekent dat de toekomstige vissers-kapiteins of hoofdmachinisten misschien niet zo lang hebben gevaren als degenen die in het oude systeem met zijn verschillende rangen werden opgeleid. Maar daar staat weer tegenover dat de nieuwe visserskapitein zowel carrière kan maken in de visserij als in de koopvaardij, dankzij zijn polyvalente opleiding.

Men ziet het, het Spaanse niveau wordt opgevoerd nu steeds minder jongeren deze carrière kiezen. Hetzelfde geldt voor **Griekenland**, waar de studieniveaus erg uiteenlopen. Zo telt Griekenland bijvoorbeeld veel scholen voor zeevarend personeel, die een veeleisend en sterk kwalificerend onderwijs bieden. Maar er is helemaal niets voorzien voor de zeevissers, die hun vak in de praktijk leren en van wie dus ook geen diploma wordt gevraagd. Om in Griekenland zeevisser te worden, hoef je slechts ouder te zijn dan 18 jaar, minimaal 5 jaar vaarervaring te hebben en in het bezit te zijn van een individuele visvergunning. De gediplomeerden stappen over naar andere beroepen.

In **Portugal** bestaan wel specifieke opleidingen, maar zij stuiten op een zekere weerstand van de vissers, die ze te theoretisch vinden. Sinds 1986 biedt Forpescas, de belangrijkste beroepsopleiding voor vissers in het land, toekomstige zeevissers een verplichte module van 4 jaar, waaronder 6 maanden praktijk; Met het behaalde diploma kan men zich inschrijven bij de havenmeester en het staat gelijk aan het klassieke secundaire onderwijsdiploma. Veel leerlingen doorlopen deze schoolcyclus maar kiezen vervolgens een ander beroep. Forpescas biedt ook bijscholingscursussen voor volwassenen maar omdat zij hiervoor hun activiteiten moeten onderbreken, zien ze er vaak van af. De Portugese visserij- en koopvaardijopleiding in Lissabon is vooral gespecialiseerd in de opleiding van koopvaardijpersoneel. De zeevissers kunnen er een diploma "Meester kustvisserij" of "Meester Zeevisserij" behalen : de hoogste rangen in de hiërarchie.

In **België** is een complete secundaire cyclus van 6 jaar voorzien maar deze opleiding wordt uitsluitend in de kustregio aangeboden. Het Provinciaal Maritiem Instituut telt twee instellingen waar leerlingen van 11 tot 18 jaar terecht kunnen : de eerste leidt uitsluitend machinisten en technici voor de zeevaart op, de tweede kandidaat-matrozen. Na een gemeenschappelijk deel van twee jaar maken de studenten hun keuze. Het instituut is bijzonder goed uitgerust op land en op zee, maar biedt niettemin weinig praktijklessen. Vakmensen en werklozen kunnen er tevens avondopleidingen volgen. Ook hier besluiten heel wat gediplomeerden verder te studeren en een gooi te doen naar de hogere rangen.

De opleiding voor zeeberoepen valt in **Frankrijk** onder de Vereniging voor het beheer van opleidingen voor zee- en waterberoepen (AGEMA).

Aan de kust bevinden zich twaalf van deze scholen, vier andere houden zich bezig met bijscholing. De hier verstrekte diploma's zijn verplicht om te worden aangenomen. Het CAP (einddiploma technische school) zeevisser geeft toegang tot het BEP (diploma middelbaar beroepsonderwijs) besturing en exploitatie van vissersschepen of tot het BEP zeevaartmachines. Al deze opleidingen duren 2 jaar en omvatten tevens enkele stageweken. Een extra studiejaar geeft toegang tot het luitenantdiploma, en na nog eens drie maanden is men schipper, op voorwaarde dat men minstens 21 jaar oud is. Ofschoon het systeem onlangs nog is verbeterd, betreuren velen toch dat jonge mensen hierbij wel erg snel in de hiërarchie kunnen opklimmen.

In **Ierland** wil men, onder verantwoordelijkheid van het BIM (the Sattu Sea Fisheries Board), toekomstige specialisten een hogere - en zeer goed georganiseerde - opleiding bieden die toegankelijk is voor iedereen die ouder is dan 18 jaar, via twee erkende scholen. Originaliteit op vlak van de bijscholing zijn de twee mobiele eenheden langs de kust, die de vissers opleidingen van enkele dagen aanbieden zodat zij hun broodwinning niet hoeven mis te lopen met langere modules.

In het **Verenigd Koninkrijk** zijn de specialisten erg tevreden over de dagopleidingen die worden georganiseerd door de Sea Fish Industry Authority. Voor debutanten die graag een functie met verantwoordelijkheid willen bekleden, hangt het vereiste diploma af van de grootte van het schip en de gewenste visserijzone. De diploma's worden afgegeven door verschillende opleidingsinstellingen. De laatste jaren ligt het accent meer op cursussen "intra-muros", wat helaas ten koste gaat van de praktijk. Alle vakmensen - zowel beginners als ervaren vissers - zijn verplicht een "safety training" te volgen. Enkele onafhankelijke organisaties, zoals bijvoorbeeld het Schotse Seafood Scotland, bieden tevens gerichte cursussen.

In **Nederland** hangen de vereiste niveaus eveneens af van de lengte en het vermogen van het schip, evenals van de vaarzone. Het land kent zes officiële opleidingen : 3 voor technisch onderwijs, 3 voor de hogere rangen. Wanneer ze ouder zijn dan 23 jaar, hebben actieve vissers de mogelijkheid privélessen te volgen. Al enkele jaren loopt het aantal studenten terug. Volgens waarnemers geldt deze trend voor alle technische scholen en in alle richtingen. Net als in de meeste andere lidstaten gaat de visserijsector ook hier blijkbaar gebukt onder

een weinig aantrekkelijk imago. De autoriteiten hebben verscheidene promotieacties gelanceerd om hierin verbetering te brengen.

In **Duitsland** bestaan eveneens twee studieniveaus naast elkaar. Een vissersschool leert het vak aan studenten tussen 16 en 21 jaar. Een tweede, hogere opleiding richt zich op toekomstige kapiteins vanaf 21 jaar. Beide vissersscholen zijn aan de Baltische kust gevestigd en de studie - voor de ene helft theorie en voor de andere helft praktijk- duurt 3 jaar. Beide geven recht op een diploma dat verplicht is om het beroep te kunnen uitoefenen. De studenten ontvangen tijdens de stages een loon. Cursussen voor volwassenen en werklozen bestaan wel maar trekken steeds minder liefhebbers.

Ook in **Finland** hebben de jongeren steeds minder belangstelling voor het vak van visser. Wie ouder is dan 16, kan op drie beroepsopleidingen voor de sector terecht. Na een jaar van gezamenlijke lessen kiezen ze een vak : aquacultuur, verwerking of visserij. De studie duurt 3 jaar, waarvan de helft op zee wordt doorgebracht. Tussen dit niveau en de universiteit bestaat nog een polytechnisch instituut voor officieren. Beroepsopleidingen in het hele land bieden bovendien korte punctuele cursussen voor ervaren vissers.

Twee landen hebben geen enkele specifieke opleiding : **Italië en Zweden**. Op het Italiaans schiereiland volstaat het om 15 jaar te zijn en een medisch onderzoek te hebben doorlopen om op een schip te worden aangenomen. De uitoefening van het beroep van visser kent er echter één vereiste : men moet 12 maanden lang als scheepsjongen op een schip hebben gewerkt. Vijftien scholen bieden de geïnteresseerden een drie jaar durende schippersopleiding. Maar dit diploma is niet verplicht om het beroep te kunnen uitoefenen.

Ook Zweden kent geen vissersopleiding. De nationale vissersverenigingen werkt momenteel met de verwerkende industrie samen aan de vorming van een opleiding voor de hele sector.

Het blijkt dus dat in bijna alle lidstaten van de EU opleidingsactiviteiten voor vissers worden aangeboden, maar hun aard en structuur loopt sterk uiteen naargelang de landen. Enkele landen hebben vrij gerichte opleidingen gecreëerd terwijl andere voor meer algemene opleidingen hebben gekozen. De opleiding is een belangrijk instrument om de vissers

van morgen te vormen en de opvolging te garanderen; maar het wervingswerk is geen eenvoudige zaak. Het vak heeft een bijzonder negatief imago en in sommige lidstaten heeft men daarom een beroep gedaan op public-relationcampagnes om dit grotendeels onrechtvaardige beeld bij te stellen. Eén ding is zeker : zowel nu als in de toekomst heeft een zeevisser heel wat vaardigheden en een hoge mate van flexibiliteit nodig. Daarop moet hij zich voorbereiden. Maar wat een beloning wacht hem op het eind! Eén van de best gekwalificeerde en spannendste beroepen ter wereld!

Een frisse wind door Denemarken

Denemarken telt ongeveer 5000 vissers. Halverwege de jaren '90 trekt de nationale vissersvereniging aan de alarmbel: de gemiddelde leeftijd van de Deense visser ligt zo rond de 50 jaar en de opvolging laat op zich wachten. Bij deze zorgwekkende constatering voor de toekomst van de sector besluit de beroepsorganisatie, met steun van de overheid, zich te organiseren. Het doel? Het imago opvijzelen van een vak dat door de jongeren weinig wordt gewaardeerd, door enerzijds het studiepeil te verhogen en anderzijds de voorlichting aan het grote publiek te verbeteren, met succes! uitstekend onderwijs en een hernieuwd enthousiasme.

Een complete en verplichte opleiding voor jongeren, in de eerste plaats gericht op het beroep van matroos. Die jongeren, in de leeftijd van 16 tot 18 jaar, zijn de nieuwe generatie vissers van Denemarken. Of ze nu al hun hele leven gefascineerd zijn door het vak of pas sinds kort belangstelling hebben gekregen, ze worden allemaal tot de cursus aangetrokken omdat deze een garantie biedt op een solide opleiding waarmee ze ofwel naar een hoger studieniveau kunnen opklimmen ofwel rechtstreeks tot de arbeidsmarkt kunnen toetreden.

Twee jaar studie, voor alle kandidaten voorafgegaan door drie verplichte weken initiatie in veiligheid op zee. Deze 24 maanden zijn verdeeld in 4 periodes: 6 maanden praktijk op een schip (één leerling per schip) en 22 weken theorie op school, in het eerste jaar. Dan opnieuw zes maanden op een ander schip en tot slot zes laatste maanden op een derde schip. Nog een origineel aspect: bij de inschrijving tekent de toekomstige student met de Deense vissersvereniging een contract dat hem voor twee jaar bindt aan de organisatie, die zijn werkgever wordt. Natuurlijk kunnen de jongeren de

studie wel afbreken, maar weinigen doen dat ook, behalve misschien in de eerste periode als zij merken dat zij geen zeebenen hebben! Gedurende deze twee jaar worden de toekomstige vissers bovendien gevoed, gehuisvest en betaald door de regering. Aan het eind van het parcours wachten hen drie examens. Hun succes bepaalt de lengte van het schip waaraan ze leiding mogen geven. Nu zijn zij in het gelukkige bezit van het "Blauwe diploma", zonder welke het voortaan in Denemarken onmogelijk is het vak uit te oefenen. Op de vissersschool van Thyboron, in het noordwesten van het land, kunnen toekomstige matrozen zo'n zelfde revolutionaire opleiding volgen. Op deze zonnige vrijdag zijn een tiental jongeren bezig met het schoonmaken van hun slaapzaal voor het weekend. Op zee én op land is hygiëne van fundamenteel belang! Sommigen zijn hier voor de module "veiligheid aan boord". De rest volgt de theoretische lessen van de tweede periode. De overige leerlingen zijn op zee.

Thyboron en Hanstholm zijn de belangrijkste vissershavens van het land. In de schoolgebouwen, in het centrum en langs de dok, is plaats voor 100 leerlingen. Sommige ruimten, die met hulp van een PESCA-subsidie zijn gebouwd, zijn nog maar een paar maanden oud. Aan de kaai liggen de twee opleidingsschepen die worden vertroeteld door leerlingen én docenten.

En tot slot kunnen we nog vermelden dat ook de opleiding van de ouderen niet wordt vergeten in dit omvangrijke Deense programma. De actieve vissers kunnen eveneens het "Blauwe diploma" behalen, door deel te nemen aan speciaal hiertoe gecreëerde cursusmodules.

uit Visserij in Europa, nr 10 - dec 2001

Zondag 25 AUGUSTUS 2002

Vanaf 09.30 UUR

ZESDE AQUARISTISCHE RUILBEURS

ZAAL PAX, SCHILDERSTRAAT 5

8400 Oostende

(Achterkant H. Hartkerk)

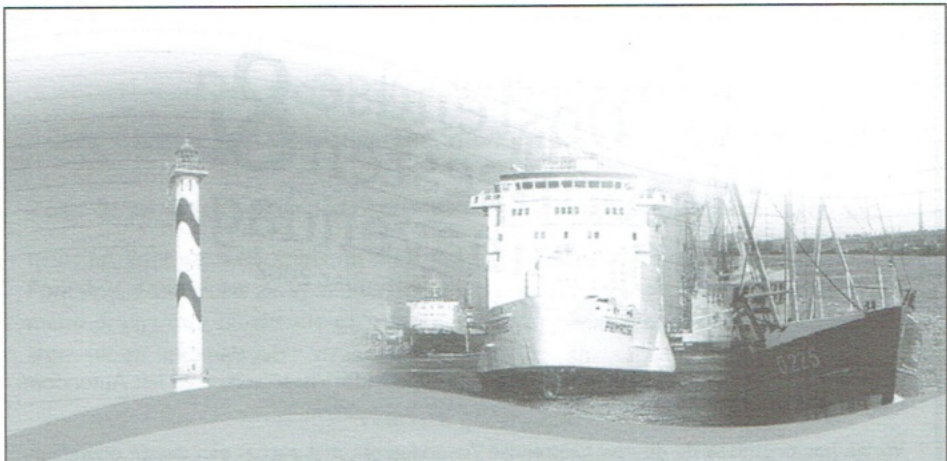
Gratis inkom: iedereen is welkom

Inlichtingen en reservaties: 059/51 30 78

Een organisatie van

OOSTENDE PLATY

► in en rond de vismijn
en het havengebied

Oostendse Visserijfeesten & Openhavendag

zaterdag 7 september 2002

► aanvang 10 uur ► gratis inkom

► bezoek onze website:

www.visserijfeesten.be

www.openhavendag.be

Oostendse & Visserijfeesten Openhavendag

zaterdag 7 september 2002

Zaterdag 7 september staan de poorten van de Oostendse Visserijsector en het Autonoom Gemeentebedrijf Haven Oostende wijd open voor het publiek.

Vorige jaar organiseerde de vzw Oostendse Visserijfeesten met succes een eerste opendeurdag in de vismijn, de visverwerkende- en toeleverings-bedrijven. De publieke respons was enorm. Het initiatief wordt dit jaar dan ook herhaald, in co-organisatie met het AG Haven Oostende, met een dagvullend programma dat gespreid is over het volledige havengebied.

In de vismijn staan talrijke demonstraties op het programma. Bezoekers kunnen kennis maken met de maritieme sector op tientallen informatiestanden en verpozen in het maritiem café waar de Oostendse Visbakkers aan de braadpannen staan. Ook de maritieme- en curiosamarkt ontbreekt niet. In het Visserijdok zijn vissers- en andere vaartuigen afgemeerd en opengesteld voor bezoek. Rond het vismijngedebouw lopen demonstraties van oude ambachten, er is een "Place du Tertre" met zondagsschilders en portrettisten en langs de H. Baelskaai strekt zich een grote rommelmarkt uit. Verschillende bedrijven stellen hun werkplaatsen open voor bezoek.

AG Haven Oostende nodigt u na twee jaar opnieuw uit op haar terreinen rond het Zeewezendok. Op de recent aangelegde haventerreinen langs de Vismijnlaan stellen diverse ondernemingen hun activiteiten voor. Het publiek krijgt toegang tot enkele vrachtschepen, kan de verhandelde materialen bekijken en betasten en een operatie zandlossen meemaken. Ook een demonstratie helikopterbeloeding is voorzien. Het enthousiaste personeel van het havenbedrijf staat in voor de begeleiding en informatie over de havenactiviteiten in Oostende.

Om de Cruise & Ferry Stationsterminal te bezoeken is een gratis veerdienst over de havengeul voorzien. Een unieke kans om de Oostendse haven te ontdekken. Tijdens de Visserijfeesten en de Openhavendag kan het publiek gebruik maken van twee kosteloze toeristische treintjes die alle attracties aandoen.

Vanuit Oostende is een gratis pendeldienst met bussen van De Lijn ingelegd tussen het treinstation en het havengebied. Het hele gebeuren wordt omkaderd door muzikale optredens op wisselende locaties en met demonstraties waaraan u al dan niet actief kan deelnemen. Voor de kinderen zijn aparte attracties geplaatst. Langs het parkoers zijn de nodige eet- en drankstandjes aanwezig.

De manifestatie wordt vanaf 19 uur afgerond met een uitgebreide barbecue tegen een democratische prijs en een vrij toegankelijk avondfeest in de vismijn. Een gedetailleerd programma wordt binnen enkele weken bekendgemaakt.

Info: 059-33.90.99 / 0496-26.68.73
www.visserijfeesten.be

Fax: 059-32.04.46 / 059-50.51.95
www.openhavendag.be

De garnalenverkoopster (1)

door Charles BOLVIN, opgetekend en vertaald door Emile SMISSAERT

Zoals de zwaluw, kondigt de kokette garnalenverkoopster de mooie dagen aan.

Licht en kort gekleed, zoals de melkverkoopster bij de fabelendichter Jean de La Fontaine, doorkruist ze in alle richtingen de stad, terwijl ze aan de arm de zware mand draagt met bleekrode garnalen die vers opgevist zijn. Met kloeke en heldere stem uit ze luidkeels haar straatroep:

“Warme gêrnoazn!”

In antwoord op haar appèl verlaat het werkend volk, met handen die kunnen toveren -naaisters en hoedenmaaksters-, hun werkplaats om de verkoopster te “praaien” en haar te ontdoen van de malse schaaldiertjes die de lekkernij zullen worden van het vieruurtje.

“Warme gêrnoazn!”

En de “bonne” (het dienstmeisje) komt toegelopen en bemachtigt het kostbaar “hors d'oeuvre” dat 's avonds op de tafel van haar meester zal voorkomen.

“Warme gêrnoazn!”

En, terwijl ze een kom in de hand houdt, looft en biedt de goede huisvrouw gedurende wel een kwartier om haar “pint” (2) aan een voordeliger prijs te bekomen. Soms vraagt een voorbijganger die grappig wil doen, om te proeven van de koopwaar en hij profiteert ervan om naar haar een aangebrand compliment of een pikant gezegde te richten. Maar, hoewel “boone fille”, duldt het meisje dat garnalen verkoopt niet dat men haar lastig valt (la chifonne), want ze zou vlug de al te vrijpostige grappas terechtwijzen.

“Warme gêrnoazn!”

Beetje bij beetje, de ene “pint” (2) na de andere, vult de portemonnee zich. En levendig fris en vrolijk, keert het meisje dat zoals Titus haar werkdag niet verspild had, terug naar haar woning.

(1) La Saison d'ostende : krant; 18de jrg., nr.27, 2 augustus 1895,p;2 (a,b)

(2) Pint: oude vochtmaat, ongeveer een halve liter (zie: verschuren Groot encyclopedisch woordenboek, 10de uitgave, 1996)

“Mossels van Oostende” en “Mossels genoemd van Antwerpen” (1)

(opgetekend door Emile SMISSAERT)

De maand september (sic) brengt het seizoen van de mosselen terug. (...) de “oester van de arme”, zoals ze dikwijls genoemd wordt, betekent voor vele personen - zowel voor de rijken als voor de proletariërs - een zeer gewaardeerd gerecht.

Hoe men haar ook eet - rauw of gekookt, in eigen nat met witte wijn en uien of met een passende saus, in de oven en gemengd met aardappel-puree-, de verse mossel is niet zonder gastronomische kwaliteiten, wel integendeel. Zij wordt zeer veel geconsumeerd, zowel door de gegoede stand als door de volksklasse; De enen hebben haar het liefst “au naturel”, d.i. simpelweg gekookt in haar jus, met een klontje boter, een ajuin en met fijngehakte peterselie; Anderen appreciëren haar meer bepaald als tussen gerecht of in hors d'oeuvre-bereiding.

De grote restaurants achten het heden ten dage niet te min om op hun “dagkaart” een plaats in te ruimen voor één of ander mosselgerecht. En in de meer bescheiden etablissementen, algemeen aangeduid onder de benaming “fritures”, wordt de gebruikelijke schotel “à la marinière” opgediend, vergezeld van de noodzakelijke aanvulling : een portie frites. In heel wat werklidengezinnen vormt het opdienen van mosselen, minstens eenmaal per week, het gewone avondmaal voor de familie.

Men telt ongeveer 70 soorten mosselen, vooral verbreid in de koude streken. Het publiek beperkt zich, tenminste in België, om de “mossel van Oostende” die geplukt wordt aan de kust, te onderscheiden van de “mossel genoemd van Antwerpen”, de eerstgenoemde, “van Oostende”, heeft een zwarte schaal, met wit en lekker vlees. De tweede, ‘genoemd van Antwerpen’, is eveneens fel in trek en dikker. Ze is vervat in een schelp met lichte strepen, afwisselend met donkergekleurde lijnen.

(...) Het weekdier wordt ook in zee opgevist.

(1) Le Carillon: krant ; nr. 140, 17 september 1909, p. 2 (d)

Stop de plunderingen

Onderwater cultureel erfgoed is een bijzonder waardevolle vorm van erfgoed die lange tijd over het hoofd is gezien, ondanks het feit dat het ons heel wat kan bijbrengen over de ontwikkeling van onze geschiedenis, zoals bijvoorbeeld over de evolutie van handelsroutes en bepaalde aspecten van het maatschappelijk leven.

Door het ontbreken van een internationaal wettelijk instrument ter bescherming, ligt veel onderwater cultureel erfgoed zomaar voor het grijpen op de zeebodem. Problematisch zijn niet zozeer de sportduikers die van deze lacune gebruik maken maar wel de professionele schattenjagers. met geavanceerde apparatuur plukken zij die zaken van de bodem die hen het meeste geld kunnen opbrengen, zonder zich daarbij te bekommeren om de historische waarde van dergelijke sites. Op die manier verkopen ze een stuk van ons collectief geheugen.

De UNESCO wil een einde maken aan de plunderingen van het onderwater cultureel erfgoed en stelt daartoe een nieuwe Conventie betreffende de Bescherming van Onderwater Cultureel Erfgoed voor. Een document waarover een aantal misverstanden bestaan en dat nog steeds niet in werking is getreden. Dit dossier schenkt klaar water omtrent de conventie en maakt het belang ervan duidelijk.

Het is hoog tijd dat we ons onderwater erfgoed voor de toekomst veiligstellen

Schattenjagers, opgepast!

Schattenjagers die hun buit op de bodem van de zee zoeken, zullen niet langer vrij spel hebben eens de onlangs door de UNESCO aangenomen conventie van kracht wordt. Scheepswrakken en hun inhoud moeten voortaan in hun watergraf bewaard worden.

"De bescherming van ons onderwater erfgoed is belangrijk en dringend, momenteel is geen enkel scheepswrak veilig voor plunderende schattenjagers. Nieuwe technologieën maken het gemakkelijker om gezonken wrakken te bereiken en bovendien wordt deze technologie steeds goedkoper," steekt Lyndel Prott, directeur van de divisie voor cultureel erfgoed van de UNESCO, van wal.

Plunderingen verhinderen

De UNESCO Conventie betreffende de Bescherming van Onderwater Cultureel erfgoed die werd aangenomen door de laatste Algemene Conferentie van de Organisatie eind vorig jaar, probeert paal en perk te stellen aan de plunderingen door de commerciële exploitatie van dergelijk erfgoed te verbieden. Volgens schattingen van commerciële bergers liggen er nog zo'n 3 miljoen onontdekte wrakken verspreid op de bodem van onze oceanen. Zelfs de cijfers over scheepswrakken waar we weet van hebben, zijn indrukwekkend. De Northern Ship-wrecks Database bijvoorbeeld, bevat gegevens over maar liefst 65.000 schepen die vergaan voor Noord-Amerika alleen. De Dictionary of Disasters at Sea van Charles Hocking uit 1969 vermeldt 12.542 zeilschepen en oorlogsvaartuigen die vergingen tussen 1842 en 1962. En vervolgens het Museum voor Archeologie in Lissabon, zonken sinds 1522 ongeveer 850 schepen in de zeeën in de omgeving van de Azoren. Minstens 90 daarvan waren Spaanse galjoenen, 40 andere Portugese indivaarders.

Onderwater archeologie is specialistenwerk

Aanvoer zeebiologisch materiaal van 16/03/02 tot en met 15/06/02.

16/03	0.152	2 eierklonten van de wulk. Geoffry Stafford 7 gullen, 2 botervissen, 2 botten, 1 groene zeedonderpad, 7 vijfdradige meunen en 2 puitalen.	0.20	2 zee-katten.
			0.152	gemeld, 1 dode zee-priek.
			03/05 0.20	1 zee-kat.
			07/05 0.20	1 grote zeenaald en 1 zeebaars.
			08/05 0.20	1 grote zeenaald, 1 lipvis.
20/03	0.191	12 heremietkreeftjes, 2 tarbotten en 2 tongen.	11/05 0.20	1 zee-kat.
			14/05 0.191	1 tong en 1 zee-kat.
21/03	0.369	3 grote zeenaalden..	16/05 0.20	1 zee-forel.
22/03	0.191	1 grote zeenaald.	0.100	visvoer.
23/03	0.191	1 grote zeenaald, 1 bot en 1 zwem- krab.	17/05 0.20	1 rode poot en garnalen.
			0.100	visvoer.
	0.152	2 zeebaarzen, 1 vijfdradige meun en 1 stuk van houten wiel.	23/05 0.369	2 grote zeenaalden en 1 vijfdradige meun.
			28/05 0.191	1 stuk boomhars.
			0.20	visvoer.
		Wandels Marcel 1 fles beplakt met schelpen.	29/05 0.20	12 horsmakrelen en 1 koning van de poot
24/03	Luc Vandepitte	6 paganelgrondels, 1 gehoorde slijmvis en 6 zeebaarzen.	31/05 0.152	1 gevlekte gladde haai en eitjes van de zee-kat.
			0.20	1 gevlekte gladde haai.
25/03	0.369	1 mismaakte tong, 1 hondshaai en 1 grote zeenaald.	Geoffry Stafford	1 grote zeenaald met jongen, puitalen en haringen.
27/03	0.?	visvoer		
28/03	0.20	1 grote zeenaald, 1 paling, 1 grietje, 1 gul, 1 tong, 1 steenbolk, 1 gewone zeester, 1 vijfdradige meun, zeeëgels, garnalen en visvoer.	04/06 0.20	1 ruwe haai en 2 grote zeenaalden.
			09/06 0.20	2 grietjes, 1 grote pieterman, 2 kleine pietermannen, 2 zee-karpers, 3 horsmakrelen en 1 paling.
29/03	0.20	1 snotlof.	12/06 0.152	1 zwartooglipvis.
30/03	0.191	4 grote zeenaalden, 1 tong, 1 pladijs en 1 zeedonderpad.		
31/03	0.191	1 tarbot, 1 fluwelen zeemuis en 1 haring.		
02/04	0.20	5 pitvissen, 3 kleine pietermannen, 5 harnasmannetjes en 1 hondshaai.		
09/04	0.20	1 witje en 1 tros eieren van de pijlinktvis.		
13/04	0.191	1 tong (albino) en 1 grote zeenaald.		
15/04	0.20	6 harnasmannetjes, 6 tongen, 6 tarbotten en krabbetjes.		
16/04	0.20	2 harnasmannetjes, 1 bot, 2 helm- krabben en 1 Baillon's lipvis.		
		Departement Zeevisserij: 2 zeedahlia's.		
19/04	0.29	4 tarbotten, 4 rode potten, 3 grote zee- naalden, 1 fluwelen zeemuis, 8 heremiet- kreeften en 2 harnasmannetjes.		
	0.20	1 snotlof.		
20/04	Geoffry Stafford	1 bot, 1 botervis en 1 vijfdradige meun.		
25/04	0.29	2 gullen, 2 grietjes, 3 tarbotten, 1 ge- wone zeester, 8 rode potten, 1 grote zee- naald, 1 heremietkreeft, 5 tongen en 1 zeedonderpad.		
28/04	0.316	12 Noorse kreeftjes, 2 zeedonderpad- den en 2 heremietkreeften.		
02/05	0.536	1 zwartooglipvis.		

WE DANKEN HIERBIJ VAN
HARTE EN OPRECHT ALLE
REDERS, SCHIPPERS,
BEMANNINGEN EN PARTICU-
LIEREN VOOR HUN ONBAAT-
ZUCHTIGE INZET VOOR HET
NOORDZEE-AQUARIUM

ONS GAZETJE

1. Op zaterdag 27 april 2002 reisden we met een volle bus (54 pers.) naar Rijsel. We bezochten het Paleis voor Schone Kunsten, hadden er een zeer fijn en verzorgde maaltijd in het museumrestaurant, flaneerden in de stad en besloten de reis met shopping in Auchan te Ronques.
2. Van 23 tot 26 mei 2002 had onze vereniging een buitenstand vòòr het Aquarium tijdens de derde editie van Oostende voor Anker. Het echtpaar Devriendt Fr, Jan Jacobsen en Eddy en Carine van het Aquarium bemanden de stand. Waarvoor onze beste dank. De vierde editie Oostende voor Anker is al gepland van 22 mei tot 25 mei 2003 met als thema Scandinavië en de Vikingen; We hopen bij leven en welzijn er weer bij te zijn.
3. Van het 11 Julicomité ontvingen we een uitnodiging voor de viering 2002
4. Op vrijdag 17 mei 2002 organiseerde Toerisme Oostende in het Businessgebouw van KVO een pershappening waarop alle evenementen van de zomer werden voorgesteld. Onze vereniging verzorgde er een stand over het Noordzeeaquarium en de Vriendenkring.
5. Wegens een zetfout werd de naam van Jean Vyvey in onze vorige lijst van steunende leden niet vermeld. We verontschuldigen ons ten zeerste voor deze fout. Jean Vyvey, ondervoorzitter van de Provincieraad, is sedert jaren steunend lid en onze vereniging zeer genegen. We nemen de gelegenheid te baat om hem ook van harte te danken voor zijn daadwerkelijke steun en sympathie en ook voor zijn tussenkomsten voor de visserij.
6. Onze vereniging heeft zopas een poster uitgegeven (formaat 50 x 70 cm) in kleurendruk over de Noordzeefauna. De poster is te verkrijgen in het Noordzeeaquarium tegen de prijs van 3 euro. Daarnaast ook nog een geplastificeerde onderlegger met Noordzeevissen, prijs 2,50 euro.
7. Op vraag van onze leden organiseren we een groepsreis naar de Champagnestreek op 12 november 2002. Wie belangstelling heeft kan het nu al laten weten aan de voorzitter. Meer daarover in ons volgend tijdschrift.
8. Door onze vereniging werd een levende langouste aangekocht voor het Noordzeeaquarium, kostprijs 101 euro. Dit ter vervanging van de onlangs gestorven langouste, nog geschonken in 1992 door wijlen Jaak Flitser van de Z.92.
9. Te noteren :

Zaterdag 14 september vieren we het 25-jarig bestaan van het Noordzeeaquarium